

WARTO DZIAŁAĆ - ZMIENIAĆ ŚWIAT I SIEBIE

STOWARZYSZENIE ZAMOJSKIE CENTRUM WOLONTARIATU
ZAMOŚĆ 2011

Publikacja dokumentująca
inicjatywy zrealizowane w ramach obchodów
Europejskiego Roku Wolontariatu 2011
przez Zamojskie Centrum Wolontariatu

Osiedlowy Dom Kultury „Okraglak”

ul. S. Wyszyńskiego 28A

22-400 Zamość

tel/fax: 84 6273775

e-mail: biuro@wolontariatzamosc.pl

www.wolontariatzamosc.pl

Tekst i opracowanie redakcyjne:

Krystyna Rybińska - Smyk

Fotografie:

ze zbiorów Zamojskiego Centrum Wolontariatu

oraz Bartłomiej Sawka/CINEFOTO.PL

Skład i przygotowanie do druku:

Marcin Proczka

Druk:

www.foto-druk.pl

Publikacja bezpłatna.

Nakład 300 egz.

* Skąd pomysł i po co Europejski Rok Wolontariatu?

Formuła „Europejskiego Roku ...” powstała 28 lat temu, kiedy to rok 1983 ogłoszono „Europejskim Rokiem Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz Rzemiosła”. Od tamtego czasu Komisja Europejska corocznie wyznacza określony temat, który jest celebrowany przez 365 dni. Ma to na celu zwiększenie świadomości i zwrócenie uwagi mieszkańców Europy na określone zagadnienia społeczne.

W ostatnich latach były to na przykład: „Rok Równych Szans dla Wszystkich” (2007), „Europejski Rok Dialogu Międzykulturowego” (2008), „Europejski Rok Kreatywności i Innowacji” (2009), „Europejski Rok do Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym” (2010). Rok 2011 jest „Europejskim Rokiem Wolontariatu”, a 2012 będzie „Europejskim Rokiem Aktywnego Starzenia się i Solidarności Międzypokoleniowej”.

* Czas nowych wyzwań.

Tematyka „Europejskiego Roku Wolontariatu 2011” wpisuje się w obszar zagadnień wyjątkowo aktualnych i szeroko diskutowanych w kręgach społeczeństw europejskich od Helsinek po Lizbonę, od Aten po Sztokholm. Warto też wspomnieć, że to właśnie w roku 2011 przypada rocznica Międzynarodowego Roku Wolontariusza, który ogłoszono przed 10 laty z inicjatywy Organizacji Narodów Zjednoczonych. Komisja Europejska uznaje wolontariat za „podstawowy środek wyrazu aktywności obywatelskiej i demokracji” oraz rozpoznaje jego kluczową rolę w tak różnorodnych obszarach, jak: edukacja, młodzież, kultura, sport, środowisko naturalne, zdrowie, opieka społeczna, ochrona konsumentów, pomoc humanitarna, polityka rozwoju, badania naukowe, równość szans, czy stosunki zewnętrzne. W związku z powyższym zostały zaproponowane cztery główne cele ERW 2011:

1. Tworzenie sprzyjającego otoczenia dla wolontariatu w Unii Europejskiej.
2. Wzmocnienie pozycji organizatorów wolontariatu w celu poprawy jego jakości.
3. Wynagradzanie i uznawanie działań wolontariackich.
4. Szerzenie wiedzy o wartości i znaczeniu wolontariatu.

Wczytując się z uwagą w powyższe cele widać wyraźnie, że chodzi tu o coś więcej, niż tylko proste przypomnienie Europejczykom, jak ważną i wartościową rzeczą jest wolontariacka aktywność, choć i to – bez wątpienia – należy niestrudzenie czynić. Mówi się często o idei wolontariatu, o jego wymiarze ponadnarodowym, zawsze jednak warto powracać myślą do własnego, lokalnego podwórka i pytać samych siebie o to, co jeszcze powinno zostać udoskonalone.

* **Polskie priorytety w Europejskim Roku Wolontariatu**

Wolontariat występuje w najróżniejszych formach na całym świecie. Jego wspólną dla wszystkich krajów cechą jest to, że ludzie bez wynagrodzenia angażują się w działania na rzecz innych, pomagają potrzebującym, chronią środowisko, promują prawa człowieka, by każdy mógł godnie żyć. Zorganizowane formy wolontariatu odgrywają ogromną rolę w diagnozowaniu najpilniejszych problemów społecznych oraz najlepszych metod ich rozwiązywania. W ten sposób całe społeczeństwa odnoszą korzyści, a solidarność społeczna zostaje wzmocniona. Wolontariat ma także wartość ekonomiczną, która jest szacowana na 5% PKB gospodarek poszczególnych krajów. Wolontariat jest wprawdzie zajęciem bezpłatnym, ale nie znaczy to, że nie wiąże się z żadnymi kosztami. Wolontariat potrzebuje wsparcia ze strony rządów i administracji publicznej, samorządu oraz biznesu.

Potrzebuje przyjaznej polityki wspierającej jego rozwój i infrastrukturę. Dostępne badania wskazują, że poziom zaangażowania Polaków w wolontariat jest znacznie niższy, niż średnia w Unii Europejskiej. Tam wynosi 23%, a u nas niespełna 13. A jeszcze w latach 2005-2006 w wolontariat angażowało się ponad 20% Polaków. Ten niski poziom aktywności społecznej jest najbardziej widocznym przejawem konkretnych przeszkód, które ograniczają rozwój polskiego wolontariatu. Stąd i obszary priorytetowe, na które zwrócił uwagę nasz organ koordynujący, którym jest Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Są to:

1. Promocja wolontariatu i korzyści z niego płynących.

Kreowanie mody na wolontariat oparty na wiedzy i umiejętnościach wolontariuszy, jako trwałego elementu aktywności obywatelskiej.

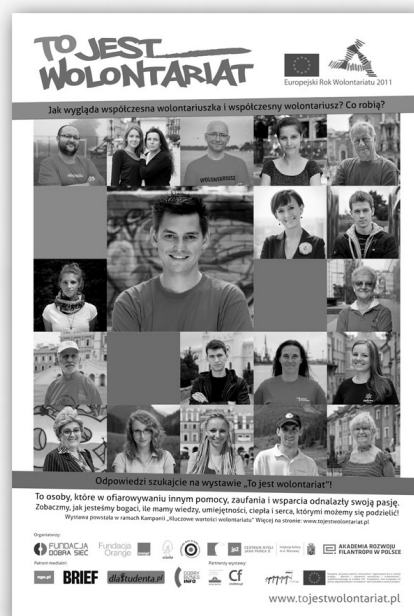
2. Wzmocnienie organizatorów wolontariatu. Kształtowanie koordynacji wolontariatu łączącej nowoczesne podejście do zarządzania, strategicznego myślenia oraz zaangażowanie społeczne.

3. Wzmocnienie systemowego podejścia do wolontariatu, budowanie krajowych i europejskiej strategii rozwoju wolontariatu.

Plakat promujący wystawę:

„To jest wolontariat”

Warszawa 12-25.09.2011 r.

* Wolontariat po zamojsku

Zamojski wolontariat ma twarz młodej dziewczyny i młodego mężczyzny. Średnia wieku wolontariuszy to 19 lat. Atutem Zamojskiego Centrum jest wolontariat młodzieżowy. We wszystkich szkołach ponadgimnazjalnych działają szkolne kluby wolontariusza. Jedne pracują bardziej aktywnie, inne mniej, ale są i podejmują wyzwania. Do zamojskich wolontariuszy w 2008 roku dołączyli młodzi - aktywni z Zespołu Szkół w Krasnobrodzie. Wolontariuszami są też słuchacze ze Studium Medycznego w Zamościu, mieszkańcy Bursy Nr 2 oraz studenci: z wydziału Prawa KUL w Tomaszowie i Wyższej Szkoły Zawodowej w Zamościu. W 2009 roku zaczęły powstawać kluby w gimnazjach. Liderzy, to młodzież z gimnazjum Nr 2 i 4 w Zamościu oraz gimnazjów: w Starym Zamościu, Żdanowie i Michalowie. ZCW propaguje ideę czynnego zaangażowania na pozostałych, trzech uczelniach z nadzieją, że i tam wkrótce powstaną kluby. Zwłaszcza, że ma wsparcie władz uczelni i kadry naukowej. Zamojscy wolontariusze angażują się najchętniej w wolontariat akcyjny, ale uczestniczą też w stałych programach Centrum.

Można ich spotkać w szpitalu na oddziale opieki paliatywnej i zakładzie opiekuńczo – leczniczym, w łabuńskim hospicjum, w krasnobrodzkim domu opieki i sanatorium, w ośrodkach dla niepełnosprawnych, na warsztatach terapii zajęciowej, w rodzinach zastępczych, w organizacjach pozarządowych, z seniorami na warsztatach komputerowych, a także w domach prywatnych ludzi samotnych, a ostatnio, na imprezach integracyjnych i w domach seniorów – ofiar niemieckiego nacjonalizmu.

Jest też grupa wolontariuszy w wieku 55+, którzy pomagają, a także dzielą się wiedzą i doświadczeniem. Wolontariat seniorów i pracowniczy, to priorytety ZCW, które aktualnie realizuje.

Zamojscy wolontariusze chętnie włączają się do masowych, krajowych i lokalnych charytatywnych akcji. Świetnie spisują się w marketach przy zbieraniu żywności, czy kwestowaniu dla konkretnych stowarzyszeń i fundacji.

Podejmują inicjatywy na rzecz swoich koleżanek i kolegów, którym trzeba pomóc. Organizują koncerty, dyskoteki, loterie, aukcje, „kawiarrenki” i zbierają w ten sposób fundusze na rzecz potrzebujących ludzi, czy schroniska dla zwierząt. Mają naprawdę wspaniałe pomysły. Uczestniczą w organizowanych dla nich szkoleniach i warsztatach. Chcą podwyższać swoją wiedzę i kwalifikacje.

Młodzi ludzie mają chęci, ale muszą być i ci, którzy wskażą im właściwą drogę. Taką rolę pełni Zamojskie Centrum Wolontariatu i przygotowani tu koordynatorzy. Są w szkołach, placówkach i miejscach świadczeń wolontariuszy, bo tylko tam, gdzie praca jest dobrze zorganizowana mogą być efekty i satysfakcja.

* Inicjatywy Zamojskiego Centrum w Europejskim Roku Wolontariatu 2011

ZCW włączyło się w obchody Roku Wolontariatu promując jego idee nie tylko w Zamościu, ale i poza nim, ze szczególnym uwzględnieniem mniejszych miejscowości.

Już 1 grudnia 2010 roku uzyskało pozwolenie na wykorzystanie logo Europejskiego Roku Wolontariatu, podczas swoich imprez i na materiałach informacyjno-promocyjnych. Zostały wydrukowane plakaty promujące hasło i polskie priorytety ERW 2011. Plakaty wolontariusze rozwiesili w szkołach, na wyższych uczelniach i różnych instytucjach w mieście i gminach. Siedzibę Zamojskiego Centrum Wolontariatu, którą jest Osiedlowy Dom Kultury „Okraglak”, od początku roku zdobi baner z hasłem i logo wydarzenia. Uczestnicy szkoleń, wolontariusze, ich podopieczni i sympatycy ZCW otrzymują – wyprodukowane specjalnie na tę okoliczność - promocyjne znaczki.

W pierwszym kwartale roku, na ogólnopolskiej, oficjalnej stronie internetowej ERW 2011, w zakładce – województwa, pod nazwą „lubelskie” - znalazły się informacje o wszystkich przedsięwzięciach ZCW, odsyłacz do wiadomości na stronie www.wolontariatzamosc.pl, a także wywiad, którego udzieliła Zamojskiej Telewizji Kablowej, Ewa Szczepańska – prezes Stowarzyszenia ZCW. Nic dziwnego, bo te działania wpisują się dokładnie we wszystkie trzy obszary priorytetowe obchodów Roku Wolontariatu.

Co zostało zrobione?

Przede wszystkim – promocja: w mediach, mieście, powiecie i dalej, na Festiwalu Wolontariatu w Warszawie, podczas Transgranicznych Targów Pracy, Hetmańskich Targów Pracy oraz wizyt studyjnych, na które przyjeżdżają do Zamojskiego Centrum Wolontariatu przedstawi-

ciele organizacji pozarządowych z kraju i Europy. W pierwszym kwartale roku ruszyła kampania informacyjno – promocyjna dla zamojskich instytucji kultury, opieki społecznej, organizatorów sportu i studentów. Zamojscy wolontariusze brali udział w przedsięwzięciu badawczym przeprowadzonym przez Pracownię Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” z Warszawy. Przekazana przez nich wiedza posłużyła jako materiał promocyjny w kampanii zatytułowanej „Kluczowe wartości wolontariatu w Polsce”. Fotografie trójki najaktywniejszych ochotników ozdobiły wystawę „To jest wolontariat”. Wystawa ta przez dwa letnie tygodnie była eksponowana przy wejściu do warszawskiego metra. Odbyły się seminaria zatytułowane „Przyjazne środowisko dla wolontariatu” w gminach: Zamość, Adamów, Grabowiec i Zwierzyniec. Ich tematyką byli zainteresowani radni, pracownicy Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej, Gminnych Ośrodków Kultury, nauczyciele, bibliotekarze, młodzież, przedstawiciele duchowieństwa i lokalnych społeczności. Na wystawę „Zamojski wolontariat w obiektywie” wolontariusze przynieśli

dziesiątki zdjęć. Wybrane, oprawione w antyramy, były przez 2 dni, 4 i 5 czerwca eksponowane podczas Jarmarku Hetmańskiego na zamojskim Rynku Wodnym i ulicy Bernarda Moranda. Z ogromnym zainteresowaniem obejrzało ją kilkaset osób. Pośród antyram stał baner promujący ERW 2011, który spełniał funkcję informującą o tym ważnym, europejskim wydarzeniu. Wystawa była też pokazana 12 czerwca podczas pikniku „Sąsiedzi z Zamoyskiego” na największym, miejskim osiedlu. Przez lipiec i sierpień fotogramy wisiały w Galerii Młodych, w „Okraglaku”. 7 grudnia 2011 r. wyeksponowana w holu Zamojskiego Domu Kultury stanowiła świetne tło dla uroczystej **Gali Wolontariatu i konferencji „Wolontariat dla Zamojszczyzny – Zamojszczyzna dla wolontariatu”**. Gali Wolontariatu weszły już na stałe do kalendarza imprez ZCW i innych zamojskich organizacji pozarządowych. Są zawsze okazją do promocji idei, jej nagłośnienia, a także nagrodzenia ochotników dyplomami i podziękowaniami. Tegoroczną Galę rozpoczęła prezentacja multimedialna na temat Europejskiego Roku Wolontariatu nagrodzona w konkursie ogłoszonym przez ZCW.

Pomysłodawcom i organizatorom tych wszystkich przedsięwzięć bardzo zależy, żeby trwałym rezultatem kampanii informacyjno – promocyjnej oraz imprez związanych z obchodami Roku Wolontariatu było ukształtowane, przyjaznego środowiska dla dynamicznego rozwoju wolontariatu nie tylko w Zamościu, ale i powiecie. Europejski Rok Wolontariatu to niepowtarzalna okazja, aby wartości związane z wolontariatem utrwaliły się w świadomości społecznej i autentycznie procentowały w przyszłości. To też okazja, żeby uświadomić wszystkim, że człowiek dzięki wolontarystycznej aktywności wznosi się ponad własne sprawy, zaczyna dostrzegać innych. A to najprostsza droga do kształtowania własnej osobowości, dojrzałości i zmiany świata na lepszy.

Europejski Rok Wolontariatu „zaprocenował” w Zamościu także aktywnością artystyczną. Powstały aforyzmy i piosenka.

MARIAN KARZMARCZYK - DOBRE MYŚLI O WOLONTARIACIE

- * Radość wolontariusza nigdy nie przesłania cudzych smutków.
- * Gdy pomagasz innym, nikt ci nie zarzuci, że zabijasz czas w sposób niehumanitarny.
- * Nie obiecujmy komuś gwiazdki z nieba, gdy mu po prostu pomocy potrzeba.
- * Właściwe podejście do potrzebującego pomocy, nie powinno odbywać się jedynie przy pomocy nóg.
- * Wolontariusz działa bezinteresownie, bo w jego dobroduszości nie ma miejsca na „robienie interesu”.
- * W krainie obojętności wolontariusz nie ma komfortu psychicznego, bo w jego sumieniu tkwią uczucia altruistyczne.
- * Są dni otwartych drzwi. Dlaczego nie ma dni otwartych serc?
- pytają nie tylko wolontariusze.
- * Czasem ten uchodzi za ślepego najgorszego, który widzi tylko...siebie samego.

NIE BĄDŹMY OBOJĘTNI

Świat w którym żyjemy, urządzony jest dziwnie tak...
słodczyż życia wciąż nam zakłóca, smutek, który gorzki ma smak.
Zatroskane twarze tych ludzi, których dotknął okrutny los,
muszą naszą czujność wciąż budzić, żeby wszędzie dotarł ich głos.
Nie bądźmy obojętni!

Otrzymajmy dzieciom łzy,
niech ich buzie uśmiech rozjaśni.
I radość wróćmy tym,
których los dotknął najbardziej.
Bezdomnym – życia sens,
starym – radość, godność, nadzieję.
Zwierzęta chrońmy też,
niech schroniska opustoszeją.
Nie bądźmy obojętni!

Ten głos słyszą wolontariusze, dziwnych ludzi szlachetny klan,
kiedy trzeba los czyjś odmienić, pójdą nawet do nieba bram.
I pomogą zawsze w potrzebie, każdy człowiek to dla nich brat,
pójdźmy z nimi razem bo warto: zmieniać siebie i zmieniać świat.
Nie bądźmy obojętni!

Muzyka Piotr Szymański
Słowa: Krystyna Rybińska - Smyk

Opracowanie i druk sfinansowane przez MPiPS Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich w ramach projektu: "Wolontariat dorosłych szansą na wzrost potencjału organizacji pozarządowych na Zamojszczyźnie" realizowanego przez Zamojskie Centrum Wolontariatu.